

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

3. lékařská fakulta - Univerzita Karlova v Praze

Autor práce: Iveta Březinová

Vedoucí práce: PhDr. Hana Janečková, Ph.D.

Název práce: Názor pěstounů a adoptivních rodičů na kvalitu péče v Kojeneckém ústavu Most

Autor

posudku:

(jméno, příjmení,
zaměstnavatel,
kontakt – e-mail,
telefon):

PhDr. Hana Janečková, Ph.D., 3. lékařská fakulta Univerzity Karlovy
v Praze, janeckova.hana@post.cz

vedoucí práce

Body

V hodnocení využijte slovní vyjádření s respektováním charakteru a zaměření práce

0-4

1 Aktuálnost problematiky, originalita práce

2

Práce se zabývá aktuálním tématem náhradní péče o ohrožené děti a zaměřuje se na hodnocení kvality péče v Kojeneckém ústavu Most z pohledu adoptivních rodičů a pěstounů, kteří přijali dítě z tohoto ústavu. Teoretická část práce přináší přehled legislativního zakončení a fungování náhradní rodinné péče v ČR, seznamuje čtenáře se základními pojmy. V práci postrádám nadhled, s kterým by autorka kriticky zhodnotila podstatu ústavní péče jako takové a s tímto východiskem přistupovala ke své práci. Jakkoli kvalitní může být poskytovaná péče o děti v ústavním prostředí, všechny dosavadní poznatky z oblasti vývojové psychologie nasvědčují tomu, že nemůže plně nahradit rodinu (nebo prostředí rodině podobné), jako nezbytnou podmínku zdravého vývoje dítěte. Autorka ve své práci obhajuje existenci kojeneckých ústavů jako rovnocennou variantu jiných typů náhradní péče, přičemž oprávněnost této existence opírá o vysokou kvalitu poskytované péče. Tu však vnímá spíše technicky, jako zajištění zdravotní péče, informování náhradních rodičů, proces předání do péče, seznámení s hračkou, spokojenost s pracovníky atd. Nezohledňuje význam ukazatelů vývoje a psychického stavu dítěte pro hodnocení kvality ústavní péče. Mezi riziky ústavní péče psychickou deprivaci pouze zmiňuje, její důsledky však více nerozvádí a naopak popírá, že by toto riziko v současné ústavní výchově bylo stále ještě hrozbou. Výsledky výzkumu pak už přinášejí jen sebe potvrzující pravdu. Je velmi diskutabilní, zda kvalitu péče v kojeneckém ústavu lze hodnotit na základě toho, že respondenti jsou spokojeni s vlastnostmi a návyky dětí. Také tvrzení autorky na s. 45, které se týká souvislosti mezi vývojem mozkové tkáně a existencí stabilní citové vazby není ničím podloženo. Citovaná úvaha mgr. Weisse o stigmatizaci dětí z ústavů je ovšem jistě správná.

2 Samostatnost zpracování, pohled autora do problematiky, práce s literaturou a přehled domácích i zahraničních literárních pramenů

2

Autorka prokazuje přiměřenou znalost problematiky náhradní péče o ohrožené děti a zejména náhradní rodinné péče v ČR. Na základě literatury (někdy však z pohledu probíraného tématu zastaralé - Matějček 1999, Radvanová 1980) a konzultací uspořádala a představila všechny druhy náhradní péče v ČR. Výklad pěstounské péče však opírá o neplatný Zákon o rodině z r. 1963 a současnou legislativu zmiňuje v textu pouze při výkladu adopce. V seznamu literatury však Nový občanský zákoník a Zákon uveden není o Zákon o sociálně právní ochraně dětí není citován správně - chybí číslo zákona a rok jeho přijetí. Vůbec není zmíněn Školský zákon a navazující předpisy, které upravuje náhradní výchovu větších dětí a mladistvých. Svůj popis zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc opírá autorka pouze o Wikipedii, což je nedostatečné. Seznamuje čtenáře s vývojem jednotlivých druhů náhradní péče o děti a hodnotí jejich výhody a nevýhody, případně rizika. O vlastním zařízení, jehož se týkal i autorčin výzkum, hovoří jenom pochvalně, opět zde chybí kritický nadhled, který by se odrážel i ve formulaci otázek dotazníku.

3 Samostatné zvládnutí odborného problému, zpracování získaných údajů, odborného textu

V empirické části popisuje autorka svoji metodu a způsob výběru vzorku. Je škoda, že mezi identifikačními údaji chybí rozpoznání adoptivních a pěstounských rodičů, což by možná obohatilo interpretaci získaných dat. Návratnost autorka považuje za dobrou, ale nediskutuje příčiny, proč celá polovina oslovených respondentů na dotazník neodpověděla. Pokud je příčinou citlivost tématu, nejedná se právě o nespokojenost této skupiny náhradních rodičů? Při prezentaci není nutné citovat přesné znění všech otázek položených v dotazníku. Činíme tak pouze tehdy, když je to účelné pro pochopení práce s daty. Zdá se, že nejméně byli rodiče spokojeni s tím, jak je sestry zaučily do péče o dítě, to však nechává autorka bez komentáře (tab. č. 6). Nezamýšlí se ani nad tím, proč někteří rodiče jsou kritičtí k prostředí ústavu. Zdá se, že mezi respondenty byly dvě rodiny více kritické než ostatní. Autorka se však nezamýšlí nad možnou příčinou této nespokojenosti (s. 37 a 38). Zdá se též, že psycholog byl hodnocen rodiči nejhůře a opět chybí jakýkoli komentář k této skutečnosti a návrh možné nápravy (např. povinnost rodičů hovořit s psychologem). Ve vyhodnocení získaných výsledků ve vztahu k dílčím cílům a výzkumným hypotézám tedy chybí podstatná informace o omezené platnosti získaných výsledků. Nelze zobecnit, že na základě analýzy výsledků z pouhé poloviny získaných dotazníků je kvalita péče o děti v KÚ velmi dobrá.

3

4 Formální zpracování práce, jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava práce, dodržení publikační normy

Po formální stránce má práce standardní úroveň. Teoretická část čítá 26 stran, obdobně jako část praktická (20 str.). Občas se vyskytují překlepy (s. 24 - ekonomickém tlaky; s. 41 Cílem číslo dvě bylo zjistit) a gramatické chyby (např. čárka ve větě na s. 31: ... že doba po, kterou se s dítětem seznamovali byla přiměřená; nebo -i- ve větě ... návyky, které by měli vliv... na s. 41; ústavy postupně zanikly sami - s. 45), úpravu narušuje nepravidelné řádkování a často i zbytečně široké mezery. Opticky tak dochází ke nepřiměřenému prodlužování textu. Nedostatky nacházíme v propojení citací v textu se seznamem použité literatury, kde chybí např. odkazy na Veřejný ochránce práv, 2013; Jablonská, 2017; V. Klaus ml., 2017; Studio 6, 2017)

2

Body celkem

9

Poznámky, doplňky posuzovatele:

Práce splňuje požadavky na závěrečnou práci bakalářského studia. Autorka se relativně dobře zorientovala v probíraném tématu a realizovala výzkum, který potvrdil její hypotézy o dobré kvalitě péče o děti v Kojeneckém ústavu Most.

Otázky k obhajobě:

1. Vysvětlete, prosím, proč považujete hodnocení kvality propouštění z ústavní péče do náhradní rodiny za citlivé téma. Jaká jsou zde rizika? Probíhá nějaká podpora rodin po předání dítěte do péče náhradním rodičům?

2. Popište jednoduše, které oblasti náhradní péče o ohrožené děti jsou popsány v občanském zákoníku a které jsou popsány v zákoně o sociálně právní ochraně dětí.

3. Jaká je role sester ve zdravotnických zařízeních v procesu řešení náhradní péče o ohrožené děti?

Hodnocení celkem:

Doporučuji k obhajobě

Návrh klasifikace práce

Velmi dobře

Datum:

19.6.2017

Podpis:

Janečková
